

Kaina metams 15 l., pusmečiui 8 l., 1 mėn. 1 l. 50 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

Skelbtmai: petto eilutė 40 c.; prieš tekstą dvigubai.
: Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Atkštė. :.

Neatidėliotinu fizinio lavinimosi reikalu.

Leitenantas Jurgelevičius praėty metų „Kario“ 35 Nr. buvo pakėlęs svarbų klausimą, jog reikalinga surengti visos kariuomenės lengvosios atletikos pirmenybių rungtynes. Mano nuomone, būtų svarbu surengti ne tik lengvosios atletikos, bet bendrai rungtynes. Nereikėtų mums tarpe kariuomenės dalių ieškoti tik lengvosios atletikos pirmenybių, bet ieškoti visame kame pirmenybių, nes fizinis lavinimasis gali suteikti įvairių lavinimosi formų ir koki nors dalis rungtynėse gali parodyti visai ką nors naujo.

Rungtynių reikalas būtinas. Mūsų karių dauguma tik žino apie sportininkus, apie sporto šventes, apie pasaulines olimpiadas, bet niekas jų nemato. Dar gerai toms dalims, kur yra parinkti aktyvūs švietimo komisijos nariai, o dar tarp jų pasitinko sportininku, tuomet būna didesnių pastangų ką nors fizinio lavinimosi srity sutverti, suorganizuoti ir retkarčiais gali kur nors viešai pasirodyti.

Sportininkams dabartiniu laiku reikėtų rašyti bei rimtai galvoti apie šių metų visos kariuomenės dalių rungtynes. Be tam tikro paakinančio gyvaus pulso negali būti našaus darbo, tokio gi reikia ieškoti rungtynėse. Rungtynėmis užkrėsime visas dalis ir tokiu būdu mūsų vi-ašalis fizinis lavinimasis gerokai pirmyn pasistumėtu, nes kiekviena dalis dėtų kuo didžiausių pastangų kokių nors pirmenybių gauti. Po pirmųjų rungtynių tuoiau pamatytumėm, kaip mūsų kariai sportininkai pamėgs lavinimą, nes žinos, kad jau bus reikalas kuomet nors viešai pasirodyti. Vyriausybė turėtų sportininkų pastangoms padėti, kaip yra daroma latvių, lenkų, čekoslovakų ir kit. vyriausybių. Lenkai, duokim, kuomet siuntė į pasaulines raitininkų lenktynes Romoje, nesigailėjo savo gabesniems raitininkams kaip medžiaginės, taip dvasinės paspirties, t. y. teikė dideles pinigų sumas ir spauda nenuilstamai sekė jų kiekvieną žinginį.

Dabar, kuomet jau baigiasi žiema ir ateina šlapias pavasaris — laikas neduodas plačiai lavinimu užsiimti — reikia kuo greičiau sušaukti visų kariuomenės dalių, kur tik fizinio lavimu yra susidomėję, sportininkų suvažiavimas. Toks laikas kaip tik yra patogus suvažiavimui, kad prieš pradėdant darbą, jau sportininkai

žinotų, kaip ir ka veikti. Kiek žinau, Karo Mokslo Skyriaus komandiruotas į Čekoslovakų fizinio lavinimosi kursus leit. Paura jau greitai grįšias tuos kursus baigęs, todėl jam būtų reikalas su Karo Mokslo Skyriu kontakte ir sušaukti šį suvažiavimą.

Suvažiavimo programa, mano nuomone, būtų įvairi. Suvaž a imas pirmiausia turētu suvažindinti kokioj padėty fizinis lavinimas kariuomenėje dabar randasi ir kas manoma daryti ateity. Antra, kaip sutvarkyti tą darbą tarp visų karių, kad juo užsiiminėtų ne pavieniai, bet visi dalės kariai. Trečia, kurią fizinio lavinimosi sistemą mūs kariuomenėje įvesti. Svarbiausia gi suvažiavimui reikėtų atkreipti dėmesį į nenormalę padėti, kuri gal iki šiol trukdė plačiam fizinio lavinimosi darbui — būtent, jog kariuomenės sportininkai neturi centro, neturi tokios įstaigos, kuri būtų centrali, kuri rištų visus sporto reikalus.

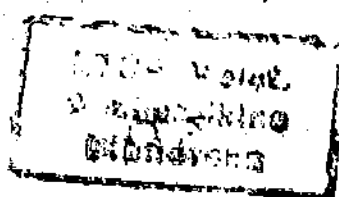
Kitose valstybėse, kaip Čekoslovakuose, Lenkuose prie generalių štabų yra tam tikri skyriai, kurie specialiai vadovauia fizinio lavinimą kariuomenėje. Ten steigiami net kursai, kuriuose, kaip Čekoslovakuose, mokinasi ir kitu valstybiu sportininkai. Čia taipgi reikėtų nurodyti latvių pavyzdį, kur sportas kariuomenėj yra valdžios plačiai palaikomas ir gerai pastatytas; yra įsteigtas net karių sporto klubas. Šis klubas daro fizinio lavinimosi reikalu nurodymus, siunčia tam tikrus aplinkraščius, tiekia sumanymų, anketas renka ir t.t. —

Ši pavyzdži reikėtų pasekti ir lietuviams. Jei mes dėl įvairių techninių sąlygu negalėtumėm panašaus klubo įrengti, tai būtų neatidėliotinas reikalas turėti tam tikrą centrą, kuris rūpintųsi kariuomenės sporto reikalais. Tas centras turėtų būti prie Karo Mokslo Skyriaus. Be to, suvažiavimo bus pareiga nustatyti kada surengti visos kariuomenės pirmenybių rungtynes ir t.t. Pavyzdžiui, Latvių kariuomenės inspektorius, susitaręs su Latvių karių sporto klubu, įsako rengti rungtynes rugpjūčio arba rugsėjo mėn., kad iki rungtynių dalys galētu tinkamai prisirengti.

Visi šie reikalai suvažiavime reikėtų rimtai, konkrečiai pastatyti ir galutinaj formoj išspręsti.

Eil. A. Dilys.

Visoms kariuomenės dalims su šiuo numeriu dovanai siunčiama 1924 m. Karių Kalendorius.

Karo chronika.

— **Prancūzų kariuomenė** 1924 m. susidaro iš 33.000 karininkų, 70.000 puskarininkų, 625.000 kareivių ir 177.000 arklių. Tačiau šitie skaičiai nėra dar griežtai tikri, kadangi prancūzų etatuose numatoma visokių priedų. Spalvuotų karių visoj kariuomenėj bus 216.767 žm. Iš viso išlaidų 1924 m. kariuomenės laikymui bus 5.860.600.000 frankų. 1924 m. pirmos linijos bus 1800 orlaivių, be to, dar 100 rezervinių orlaivių. Reikalui esant, galės būti mobilizuojami dar privatūs orlaiviai.

— **Anglų kariuomenė** 1924 m. susidarys iš 111.039 karių Anglijoje ir 102.893 karių kolonijose, prie kurių dar prigulės 3.140 kariai Indijos kariuomenės.

— **Tankų manevrai Prancūzijoje.** Šalono stovykloje buvo 4 brigados manevrai, kuriuose dalyvavo 120 lengvųjų ir sunkiųjų tankų. Tarp jų buvo naujo modelio greitasis 70 tonų tankas. Manevruose dalyvavo 100 orlaivių su ypatingų mėginimo skyrių. Tas skyrius buvo vien tik naujiems išradimams išmėginti. Be to, dalyvavo sunkioji 22 cm. baterija, kuri orlaiviams padedant, šaudė iki 18 kilom. tolimo. Buvo perlaužtas 4 kilom. plotyje frontas. Pirmučiausia puolė orlaiviai su bombomis ir kulkosvaidžiais, po jų tuojau sekė tankai, kurie suraikino trečią gynimosi liniją. Tankai nugalėjo visas kliūtis, perėjo dygliuotas vielas. Lengvieji tankai saugojo tankų sparnus. Po 3 1/2 val. pratimai buvo užbaigti. Be ko kito buvo mėtoma bombos iš 1000-1500 metrų aukštumo, naudojantis nauju taikymo aparatu.

— **Graikų valdžia** asignavo 5 milijonus drachmų naujoms patrankoms pirkti. Graikai pareiškė, kad jie nepasirašysią nusiginklavimo sutarties tol, kol ją nepasirašys Turkai.

— **Sovietų Rusijos** valdžia nutarė pavasarį pašaukti į kariuomenę visus 1902 m. naujokus.

(„M. I. Wochenblatt“.)

— **Munchene suėmė** pacifistą Quidde. Del jo suėmimo spaudoj ir visuomenėj iškilo didelis nusistebėjimas, kadangi Quidde savo darbuose niekad nėra nusidėjęs prieš Vokiečių garbę. Laikraščiai spėlioja, kad šis suėmimas užsieny iššauks negeistinių Vokietijai apsišaukimų.

(„Pr. Presse“.)

Quidde esąs suimtas todėl, kad jis pagi davė paslėptų ginklų ir slaptų kariškų organizacijų išdavimą.

— **Karininkų sukilimas.** Airijoje 900 karininkų, kurie turėjo būti paleisti iš kariuomenės, apsiginklavę šautuvais ir kulkosvaidžiais išėjo į miškus. Vyriausybė griebiasi atatinamų priemonių juos suvaldyti.

— **Papirkimų byla Pragoje.** Pastaruoju laiku susekta papirkimai krašto apsaugos ministerijoj, labiausia kaltinamas vyriausias valdžios laikraščio vedėjas dr. Švate. Valdžios pranešimas skelbia, kad orlaivių nelaimės Čekoslovakų kariuomenėj daugiausia ištiko del blogo benzino, kuris buvo supirktas dr. Švatės ir jo suimtų draugų rūpesniu. Visi laikraščiai praneša apie daugybę kitokių šios rūšies skandalų kitose srityse.

(„Oest. Wehrzeitung“.)

— **Mirė Prancūzų gen. Pelles.** Tulone kovo 16 d. mirė žymus didžiojo karo gen. Pelle. 1916 m. jis buvo 153 divizijos vadu; 1917 m. buvo V korpuso vadu; 1918 m. jis su savo korpusu prisidėjo prie sulaukymo didelių trijų vokiečių puolimų prieš Paryžių. Taip pat jis dalyvavo prancūzų priešpuolimuose ir paskutiniame puolime, kada buvo pralaužtas vokiečių frontas.

(„Prag. Pr.“)

— **Prancūzų kariuomenės organizacijos reformos projektas.** Parlamente buvo svarstomas karo ministerijos pasiūlymas apie kariuomenės organizacijos reformą.

Einant minimu projektu, prancūzų kariuomenė susidėsianti iš 32 divizijų, neįskaitant į pastarąsias specialių dalių ir bendro rezervo. Kariuomenė dalinsis į 16 korpusų; 6 divizijos, padalintos į 3 armijas stovės Reino apygardoje. Likusi dalis, 13 korpusų, turės būti išskirstyta Prancūzijos viduj. Visa valstybės teritorija bus padalinta į 20 mobilizacijos apygardų.

Atstovų dauguma 405 balsais prieš 150 nutarė šį įstatymo projektą peržiūrėti.

(„Nakanune“)

— **Orlaivių kelionė aplink pasaulį.** Kovo 18 d. du naujausios rūšies Amerikos karo orlaiviai išskrido aplink pasaulio. Lėks per Aliaskos pusiasalį į Japoniją, o iš ten per Kinus, Indus, Persų įlanką, Konstantinopolį, Londoną ir Grenlandų salą atgal. Kiekviename orlaivij randasi karininkas — lakūnas ir vienas mechanikas.

(„Nakanune“)

— **Sirijoj** (Azijoje), kaip praneša žinios iš Maskvos, buvę susirėmimų tarp prancūzų kareivių ir vietos gyventojų, kurie atsisakė prancūzams mokesnius mokėti. Esą 100 prancūzų kareivių ir 3 karininkai užmušti ir daug sužeista.

— **Tarp Rumunų ir Italų** vyriausybių pastaruoju laiku esą labai įtempti santykiai. Italų vyriausybė reikalaujanti iš Rumunų apmokėti bonus, kuriuos Rumunų vyriausybė leido apyvartoti apmokėjimui už karo medžiagą, pirktą karo metu kariuomenei. Rumunų užsienių ministeris atsakė Italijai labai griežta nota.

(„Vossische Zeitung“.)

— **Del nusiginklavimo Anglijoje.** Keletas darbo partijos narių buvo įnešę į Atstovų Rūmų pasiūlymą sumažinti Anglų kariuomenę iš 161.000 iki 10.000 kareivių. Atstovų dauguma 347 balsais prieš 13, šį pasiūlymą atmetė, kadangi, kuomet šiandien visas pasaulis dar tebėra apsiginklavęs, viena Anglija negalinti nusiginkluoti.

— **Marokas.** Ispanų laikraščiai praneša, kad ispanų kariuomenė pradėsianti ofensyvą prieš marokiečius — sukilelius balandžio mėn. antrojo pusėj.

— **Lenkų teisės Dancige pratęstos.** Tautų Sąjungos Taryba suteikė Lenkijai teisių dar 6 mėn. krauti savo nesprogstamąją karo medžiagą Holmo saloj (svarbiausioj Dancigo uosto dalyj).

— **Meksika.** Sukilėlių gen. Huerta paskelbęs manifestą, kad jis nenustosias kovoti prieš Obregonos vyriausybę. Obregonas pareiškęs, kad sukilėliams aktyviai padėdavę aukšti anglų žibalo bendrovės valdininkai, pristatydami ginklų, laivų ir kt. reikmenų. Jis reikalaujamas, kad prieš minimus valdininkus būtų pradėta byla.

— **Vėl nusiginklavimo konferencija.** Amerikos Jung. Valstybių prezidentas Coolidge manęs pašaukti antrą tarptautinę nusiginklavimo konferenciją, apibrėžimui kariuomenių ginklų.

— **Sovietai nenori apsileisti kitiems.** Bendrame karo pasitarime rev. karo tarybos pavaduotojas Frunze yra pareiškęs, kad ir pripažinus kitoms valstybėms Sovietus, pavojinga būtų manyti, jog karo pavojus Sovietams nebegresia. Kadangi užsieniuose pastebimas skubus rengimasis prie naujų karų, galima tikrai pasakyti, kad ateity įvyksią naujų ginkluotų susirėmimų, per kuriuos ir Sovietai negalėsia neutraliais pasilikti.

— **Draudžia girtuokliauti.** Varšuvos komendantas savo įsakyme pabrėžė, kad pastaruoju laiku labai prasiplatinęs girtuokliavimas Varšuvos įguloj, todėl jis griežtai draudžia kareivių pasilinksminimuose vartoti svaiginamus gėralus ir juose dalyvauti įtariamo užsiėmimo moterims ir vyrams.

— **Ginklo nešiojimas.** Lenkų karo ministerija įsakė visiems Varšuvos įgulos karininkams nešioti kalavijus arba revolverius.

— **Sovietų Rusų raitininkų pertvarkymas.** Sudaryta komisija iš Budeno, Antonovo ir Vorosilovo, kuri turi pertvarkyti raitininkus. Yra sumanymas sudaryti dvigubą skaičių raitininkų divizijų, bet karių skaičius pulkuose bus sumažintas.

(„Polska Zbrojna“).

— **Japonų submarina 43 Nr.** susidūrė su karo laivu „Tatsuta“ ir paskendo. Submarinos įgula sudėjo iš 40 karių ir 4 karininkų. Netoli Tokios užsidegęs nukrito nedidelis hydroplanas. 5 lakūnai užsimušė.

— **Airioj.** Del neseniai įvykusio karininkų sukilimo Airioj areštuota daug karininkų ir karių. Sąryšy su tuo atsistatydino Airių krašto apsaugos ministeris ir pareikalauta, kad atsistatydintų generalio štabo viršininkas ir kiti aukšti karininkai. Be to, neseniai įvyko nesusipratimas airių karių su anglais. 4 Airių respublikos kariai iš kulkosvaizdžių apšaudė anglų karių, išlipusius Queenstowne pasivaikščioti. Vienas anglų karys užmuštas ir 17 sužeista. Užpuolikai po to ėmė šaudyti į anglų karo laivą ir apšaudė automobiliu pabėgo. Airių respublikos prezidentas pasiuntęs Macdonaldui telegramą apgailestavo šį įvykį ir pranešė, kad tai bus ne kariai, bet persirengę kriminalistai, kurie bus ieškomi ir tinkamai nubausti.

— **Naujas Amerikos karo aviacijos biudžetas** siekia 12.435.000 dol. Ši suma išskirstoma sekančiais: oro ekspedicijoms aplink pasaulį 50.000 dol.; helio gazu produkcijai 500.000 dol.; pasieniu saugoti 3.500.000 dol.; Panamos perkaso reikalams 272.460 dol.; apsaugojimui nuo orlaivių puolimų 150.000 dol. ir įvairiems chemijos išradimams 700.000 dol.

Iš Krašto Apsaugos Ministerio Įsakymų.

Kauno įgulos Kareivių Klubo nuostatai (ištraukos):

1. Klubas privalo duoti kariams priemonių tautiškai ir kariškai susiprasti ir bendrai mokslą (kari-

vių tarpe) platinti. Tam tikslui rengia: a) paskaitas ir b) pasilinksminimus — šokių vakarėlius, koncertus, teatro ir kino vaidinimus, tuo būdu padedant kariams auklėti kariškojo mandagumo atžvėgiu ir žadinti geistines demokratiškajai Respublikai kariškąsias tradicijas, imant kaip pamatą lietuvių tautos papročius. Be to, klubas organizuoja skaityklą ir mankštinosi bei sporto salę, kad platintų sportą karių tarpe.

2. Klubo nariai yra vietos Kauno įgulos kariuomenės dalys ir įstaigos. Klubui bustas skiriamas Šančiuose 59 fligely.

4. Klubas lėšas sudaro: a) valdžios pašalpos ir aukos, b) kiekvieniems metams Krašto Apsaugos Ministerio nustatomas kariuomenės dalims narių mokesnis iš ekonomijos sumų, c) pelnas iš klubo rengiamų vakarėlių bei vaidinimų, d) karių aukos.

5. Valdžia aprūpina kiek reikia klubą: butu, kuru, šviesa, scenos prietaisais, baldais; kas reikiama — remontuoja.

6. Klubas savo lėšomis klubą puošia, tvarko, skaityklą aprūpina mankštynomis ir sporto įrankiais.

7. Klubą valdo: a) Kauno įgulos Viršininkas. b) Klubo Valdyba, kuri renkama nurodytu būdu ir tvirtinama įgulos Viršininko.

10. Klubo Valdyba: a) žiūri klubo gerovės ir tvarkos, b) sustato išlaidoms sąmatas, c) nustato klubo veikimo kryptį ir tvarko visus klubo piniginius, medžiaginius ir kitus reikalus.

21. Visas klubas atidaromas tik kai: Valdyba rengia vakarus, paskaitas ir kitus pasilinksminimus.

22. Skaitykla ir sporto salė atidaroma kasdien Valdybos nustatytais valandomis.

23. Į šokių vakarus kariams leidžiama atsivesti svečių, kurie privalo įsiregistruoti tam tikroje knygoje. Atsakyti už svečių elgesius tenka tiems kariams, kurie atsivedė juos į klubą.

25. Gerti klube svaigiuosius gėralus ir kortuoti griežtai draudžiama.

26. Klube steigama skaitykla.

27. Sporto salė apima visus sporto rūšis.

28. Atvykstantiems kariams naudotis skaityk-

Vyr. ltn. Pyragius.

Sportiniai bėgimai.

(Žiūr. „Kario“ 12 Nr.).

Ilgieji atstumai.

Ilgaisiais atstumais vadinami visi atstumai, pradedant nuo 3 klm. ir baigiant „marafono bėgimu“ 42,200 klm. Nors skirtumas tarp šių atstumų ir labai didelis, bet jų bėgimo stilius, technika ir taktika yra tiek panašūs, kad nebus didelės klaidos, jei mes šiuos visus atstumus priskirsime į vieną rūšį.

Ilgųjų atstumų yra bėgami sekantieji: 3, 5, 7,5, 10, 20, 25, 30 ir 40 klm. Ypatingoj pagarboj laikomas yra 42,200 mtr. bėgimas, kaip reikalaujantis viršžmoniškų jėgų.

Šios sporto rūšies mėgėjų skaičius yra labai mažas ir tai dėl to, kad šis sportas iš žmogaus daugiausia reikalauja: valios tvirtumo, pasišventimo ir ištvermės, nekalbant apie gerą sveikatos stovį. Treniruotis šiems bėgimams irgi galima tik vedant labai rimtą ir normalų gyvenimą. Rūkymas, alkoholis, lytinis nesusilaikymas ir bendrai nenormalus gyvenimas visai neleidžia treniruotis šioje bėgimų srityje. Asmens, negalį pasigirti savo plaučių ir širdies stiprumu, prie šios sporto šakos negali būti prileidžiami. Prieš pradėsią treniruotis būtinai reikia kreiptis pas gydytoją sveikatos stovio patikrinimui. Kaip jau minėjau, ilgųjų atstumų treniruotė iš pat pradžių reikalauja valios stiprumo ir ištvermės.

Stiprios valios žmonės dažniausiai gimsta, gi ištvermės išsimokina tos pačios valios pagalba.

Treniruotė pradedama 1000 metrų bėgimu. Išpradžios reikalinga bėgti lėtai, kad pripratus prie bėgimo stiliaus. Iš dienos į dieną atstumas didinamas, pav. po 0,5 klm., nedidinant tempo. Padidėjus atstumu iki 7,5 klm. kasdien bėgti nebegalima, bet tik pradieniui. Taip tęsiama treniruotė iki 10 klm. Kada jau šis atstumas be didesnio nuovargio yra pergalimas, galima pradėti didinti ir tempą, bet irgi proporcingai, žiūrint į laikrodį. Pav.: vieną dieną atbėgta per 40 min., kitą 39, trečią 38,30 ir t.t. Reikia priimti taisyklę, kad paskutinis kilometras būtų bėgamas lygiai tokiu pat greičiu, kaip ir pirmutinis.

Bėgėjas, be didelio nuovargio atbėgęs 10 klm., gali be baimės tęsti treniruotę, didindamas atstumą; tai bus tik jo ištvermės lavinimas.

Šioji treniruotė geriausiai tinka atstumams iki 20 klm. Norint bėgti ilgesnių atstumų, treniruojama ir kiek kitaip. Žinomas pasaulinis bėgėjas Šrubbs duoda tokią treniruotės programą: treniruotė pradedama ėjimu. Triš ar keturis kartus savaitėje daromi žygiai, kiekvienas apie 25 klm. ilgio, einant 6, 5 klm. į valandą. Vieną kurią dieną užtenka ir 13 klm., bet šie yra einami daug greičiau—apie 8 klm. į valandą. Antros savaitės pabaigoje jau tie 25 klm. bėgti bėgami, laikant labai vienodą ir negreitą bėgimo tempą. Nesant atitinkamo bėgimui tako, treniruojamasi ant lygaus plento. Tokia treniruotė tęsiasi apie 2 mėnesių ir po to einama prie

la ir sporto sale Valdyba leidžia tam tikra instrukcija, kuri skelbiama vadovautis įgulos įsakyme.

1924-II-27 d. 30 Nr.

Pamainos Vadovybėj:

Respublikos Prezidento š. m. įsakymas 37 Nr.

1 §. Pasirėmęs Lietuvos Valstybės Konstitucija (49 §) Generalio Štabo Viršininką generolą Leoną **Radus-Zenkavičių** paleidžiu iš vietos.

2 §. Pasirėmęs Lietuvos Valstybės Konstitucija (49 §) 7-io pėstininkų Žemaičių Kunigaikščio Butegidžio pulko Vadą majorą Praną **Kauną** paleidžiu iš vietos.

3 §. Pasirėmęs Lietuvos Valstybės Konstitucija (49 §) pulkininką leitenantą Petrą **Genį** paskiriu 7-jo pėstininkų Žemaičių Kunigaikščio Butegidžio pulko Vadu.

Kaunas. 1924 metų vasario mėn. 29 d.

Pasirašė: J. Staugaitis, e. p. Respublikos Prezidento. Majoras **Sližys**, Krašto Apsaugos Ministeris. Pulkininkas leitenantas **Gricius**, užl. e. Vyriausiojo Štabo Viršininko p.

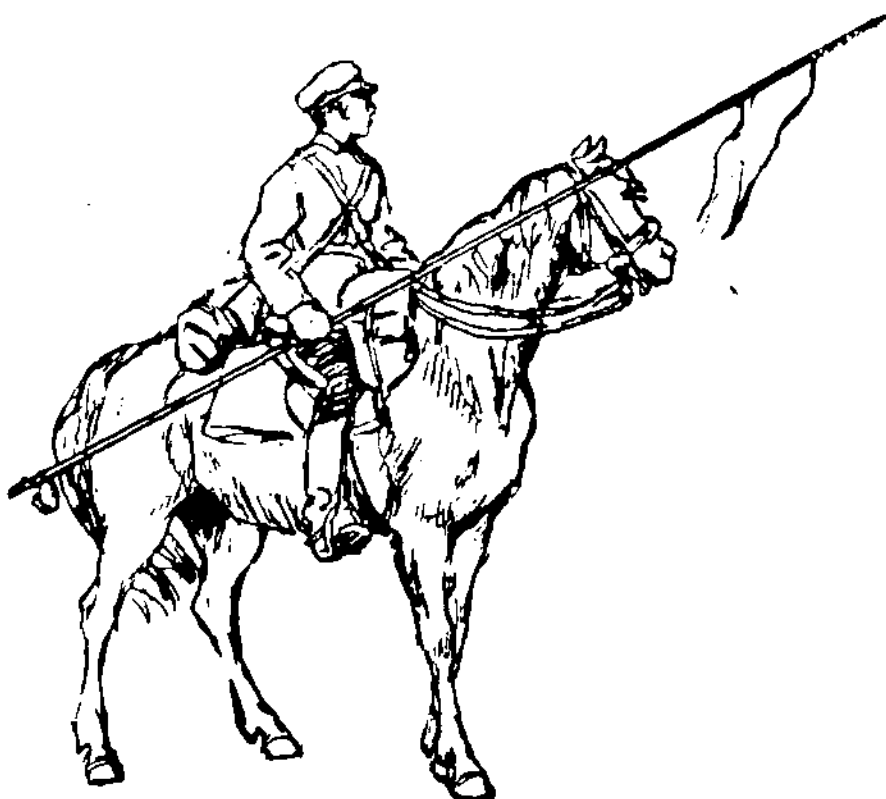
Laikiniai einas Vyriausiojo Štabo Viršininko pareigas generolas **Leonas Radus-Zenkavičius** nuo šių pareigų paleidžiamas.

Neilgai teko generolui **Radus-Zenkavičiui** vadovauti Vyriausiąjį Štabą, bet ir tuo trumpu laikotarpiu jis sugebėjo daugelį svarbių darbų atlikti, už ką tarnybos vardu reiškiu gilią padėką.

Silona sveikata verčia šią vietą anleisti, bet turiu vilties, kad ir ateity generolas **Radus-Zenkavičius** savo prityrimu ir žiniomis, kiek jam leis sveikata, padės tobulinti mūsų kariuomenės organizaciją.

Generolas **Leonas Radus-Zenkavičius** skiriamas nuolatinio etatinio Karo Tarybos nario pareigas laikinai eiti.

Laikiniai einas Generalio Štabo Valdybos Viršininko pareigas pulkininkas leitenantas **Jonas Gricius** ski-

Žvalgas.

riamas laikinai eiti Vyriausiojo Štabo Viršininko pareigas, einant savo tiesiogines pareigas.

Majoras **Pranas Kaunas** skiriamas Karo Mokyklos Inspektorium. Majoras **Sližys**, Krašto Apsaugos Ministeris. Generolas **S. Žukauskas**, Kariuomenės Vadas, Pulkininkas Leitenantas **Gricius**, L. e. Vyriausiojo Štabo Viršininko p.

1924-III-1 d. 34 Nr.

Poligono Viršininkas pulkininkas leitenantas **Vaclovas Janavičius** paleidžiamas iš vietos ir skiriamas Artilerijos Viršininko Padėjėju Artilerijos Viršininko Padėjėjas pulkininkas leitenantas **Jeronimas Vyšniauskas** paleidžiamas iš vietos. Pulkininkas leitenantas **Petras Bytautas** skiriamas Poligono Viršininku.

Laikiniai einas Auto bataliono Vado pareigas majoras **Kazys Jonūnas** nuo ėiimo pareigų paleidžiamas. Tankų bataliono Vadas pulkininkas **Petras Kubiliūnas** paleidžiamas iš vietos ir skiriamas Auto bataliono Vado pareigas eiti.

Artilerijos Tiekimo skyriaus pulkininkas leitenantas **Teodoras Reingardas** skiriamas Centralinių Kariuomenės dirbtuvių Vedėju ir Viršininko Padėjėju.

Pulkininkas **Kostas Boleckis** skiriamas Karo Mokslo Skyriaus Karo Mokslo ir Mokymo Dalies Vedėju.

7 p. **Ž. K. Butegidžio** p. majoras **A. Kerbelis** perkeliamas į 9. p. **L. K. V. p.** ir skiriamas pulko Vado padėjėju.

Majoras **Sližys**, Krašto Apsaugos Ministeris. Generolas **S. Žukauskas**, Kariuomenės Vadas. Pulkininkas Leitenantas **Gricius**, L. e. Vyriausiojo Štabo Viršininko p.

1924-III-1 ir 13 d., 34 ir 42 Nr. Nr.

inteningesnės. Dabar jau dukart savaitėje ar tris kart dviejose savaitėse bėgama po 30 — 35 km, Žygiuotės pėsčiom irgi pailginamos iki 35 — 40 km. po dukart savaitėje. Laike šios treniruotės reikalinga vengti greitų, trumpų bėgimų. Kadangi ilgus atstumus bėgant nuvargina ne bėgimo tempas, bet laikas, tai iš pradžios reikalinga mokintis pergalėti be poilsio (poilsiu čia skaitoma ėjimas žingsniu, bet ne sėdėjimas) duotąjį atstumą ir tik po to pradėti didinti bėgimo tempą.

Daugeliui ši treniruotė atrodo neįvykdoma, bet nereikia pamiršti, kad ją suprojektavo ir vykdė pasaulinis rekordmenas — beveik profesionalas.

Ilgųjų atstumų bėgimo technika irgi yra gan savotiška.

Koja čia keliama kiek galima žemiau ir į žemę statoma švelniai, netrenkiant, kad išvengus perankstyvo nuvargimo. Višas padas iš karto pasiekia žemę; apie bėgimą ant pirštų negali būti ir kalbos. Reikia stengtis kojos mest pirmyn, nes tuo yra pailginamas žingsnis. Rankomis mosuojama višai laisvai apie save. Kūno palinkimas pirmyn labai mažas.

Kvėpavimas privalo būti visai lėtas; kiekvieną kartą reikia stengtis iškvėpti kuo daugiausia oro.

Svarbiausia šių bėgimų taisyklė yra sekanti: „juo mechaniškesnis bėgimas, juo geresni rezultatai“. Užtat reikia stengtis bėgti visą laiką apie nieką negalvojant, automatiškai, snaudžiant. Ši priemonė geriausiai apsaugo nuo nuovargio. Kiekviena mintis apie nuo-

vargį, kvėpavimo sunkuma ir t.t. mažina savo jėgomis pasitikėjimą ir, galima sakyti, moraliai nusilpnina.

Rungtynėse nereikia per dažnai orientuotis į konkurentus. Kiekvienas karštuolis atbėga paskutiniu juo. Besitreniruojant kiekvienas pamato, per kiek laiko jis tą ar kitą atstumą atbėga, taigi rungtynėse daug greičiau „savojo“ laiko neatbėgs, taigi apie kurią nors geresnę ar blogesnę bėgėjų tarpe vietą kalbėti nepriseina.

Geriausiai yra pradėti bėgti visai pamažu, ir tik įsidirbus širdžiai ir plaučiams greitumas didinamas. Svarbiausia taktikos taisyklė šiuose bėgimuose — tai didžiausias jėgų taupymas.

Į publikos šauksmus reikia kreipti kuo mažiausiai domės, gi jeigu būtina norima bėgant gauti patarimų apie stilių tempą ir t. t., tai galima pasistatyti pagal bėgimo taką vieną gerą draugą, nusimanantį sportininką, kursai ir korektuos bėgimą. Kai kas tvirtina, kad ši bėgimo rūšis kenkianti sveikatai. Tai yra nenusimanančių nuomonė. Jeigu treniruotis nuosekliai, atydziai sekant save ir prisilaikant visų taisyklių, tai šie bėgimai labiausiai lavina išvermę, valią ir t. t. O nenuoseklumas ir anarchinga treniruotė ne tik čia, bet ir kiekvienoj sporto šakoj atneša tik žalos.

Estafėtės.

Be aprašytu paprastų bėgimų yra dar kiti — estafėtiniai. Estafėtinių bėgimų tikslas — greičiausiai nunešti iš vienos vietos į kitą estafėtę (lazdele, vėliavukę ir t. t.), perduodant ją viens kitam.

Kariuomenės gyvenimas.

Karo Mokslo Draugija organizuoja Istorijos Sekciją Organizacinis darbas pavestas Karo Mokslo Skyriaus majorui Ruseckui. Pirmas (organizacinis) Sekcijos susirinkimas paskirtas pirmadienį, kovo 31 d. 18 val. Karininkų Klube.

Karių Dramos Mėgėjų Kuopelė, jau pasižymėjusi savo darbštumu ir geru vaidinimu, ketvirtadienį, kovo 27 d. antrą kartą stato Šaulių Teatre Parigiečio 4 veiksmų dramą „Našlaičiai“.

Siužetas dramai paimtas iš paties gyvenimo ir vaizdžiai nušviečia šeimyninius mūsų liaudies santykius ir ypač ryškiai pabrėžia visas tas nelaimes, kurios ištinka šeimynas bei atskirus asmenis dėl girtuokliavimo. Bilietai nuo 50 ct. iki 3 litų.

1 p. D.L.K. Gedimino pulko griežikų komanda vasario 24 d. suruošė Karių Klube koncertą, kurį vedė pulko kapelmeistris k. vald. J. Gudavičius.

Koncertas į svečius padarė gero įspūdžio. Koncerte buvo pastatyti geri ir sunkiai išpildomi muzikos veikalai, būtent: „Poetas ir valstietis“, uvertūra muz. Šuppe, — popuri iš operos „Rigoletos“ — Verdi; „Prie iūros“ — Šuberto, popuri iš operos „Pikų Dama“ — Čaikauskio, uvertūra iš operos „Norma“ — Belmi, popuri iš operos „Žydelkytė“ — Galevi, kavatina iš operos „Otello“ — Verdi, popuri iš operos „Barkohba“ — Rubinšteino, „Žemaitiška fantazija“ — Gudavičiaus, popuri „Geguzinė“ — Gudavičiaus, pop. iš op. „Eugenijus Oneginas“ — Čaikauskio, fantazija „Gegutė ir lakštutė“ (autorius nepažymėtas) ir pop. „Žemaičių vestuvės“ — Gudavičiaus. Visi šie veikalai orkestro atlikti puikiai. Po kiekvieno veikalų publika gausiai plojo; karininkams ypač tiko lietuviški muzikos veikalai, už kuriuos šaukė „bis“ „bravo“. Publikos buvo pilna salė. Pelnas skiriamas kareivių švietimui.

Virvytės upelis.

Kareivių Draugas.

Gaisras Intendantūroj. Kovo 25 d. rytą įvyko gaisras Kariuomenės Intendantūroj Šančiuose (Juozapavčiaus pr.). Išdegė namų trečias aukštas, kuriame buvo intendantūros archyvas ir buhalterija. Atvykus Kauno miesto ugniagesių kuopai ir Kauno gaisrininkų savanorių d gijos komandai, gaisras pavyko užgesinti ir apsaugoti namo pirmus du aukštus. Pirmajame aukšte buvo kariuomenės vaistinė. Gaisro priežastis dar neištirta.

II-os Karo Apygardos Štabo 5 metų šventė. 1919 m. kovo 11 d. pradėta formuoti štabą. Sunkus buvo darbas. Karininkų trūkumas ir neramūs laikai dar neleido štabui susitvarkyti, kaip jau ištiko kuo skubiausias reikalas vykti frontan. Bolševikai teriojo mūsų kraštą.

Jau kovo 12 d. tapo išleistas pirmas Atskiros Brigados Vado įsakymas 2 pė-t. pulkui vykti kovo 13 dieną iš Kauno Kedainių link ir užimti Šeduvą, kur jau buvo bolševikai. Drauge su pulku išvyko iš Kauno ir Atskiros Brigados štabas, pilnoje sąstatoje — karininkas Nastopka ir karininkas Giedraitis, nes daugiau nieko ir nebuvo. Atvykus į Kedainius, Krašto Apsaugos Ministerio įsakymu, karininkas Giedraitis tą pat dieną buvo laikinai gražintas Kaunan, kaipo reikalingas karo atstovas prie atvykstančios Amerikos Misijos. Jam išvykus štabe liko tik vienas karininkas Nastopka. Jis ėjo Brigados Vado, štabo V-ko, raštinko bei telefonisto pareigas, nes ir tokių nebuvo. Bet visgi savo darbą štabas atliko. Bolševikų veržimasis Kauno link tapo sulaikytas ir jie, palikę mūsų

Jau kovo 12 d. tapo išleistas pirmas Atskiros Brigados Vado įsakymas 2 pė-t. pulkui vykti kovo 13 dieną iš Kauno Kedainių link ir užimti Šeduvą, kur jau buvo bolševikai. Drauge su pulku išvyko iš Kauno ir Atskiros Brigados štabas, pilnoje sąstatoje — karininkas Nastopka ir karininkas Giedraitis, nes daugiau nieko ir nebuvo. Atvykus į Kedainius, Krašto Apsaugos Ministerio įsakymu, karininkas Giedraitis tą pat dieną buvo laikinai gražintas Kaunan, kaipo reikalingas karo atstovas prie atvykstančios Amerikos Misijos. Jam išvykus štabe liko tik vienas karininkas Nastopka. Jis ėjo Brigados Vado, štabo V-ko, raštinko bei telefonisto pareigas, nes ir tokių nebuvo. Bet visgi savo darbą štabas atliko. Bolševikų veržimasis Kauno link tapo sulaikytas ir jie, palikę mūsų

Senovėj tokiu būdu būdavo siunčiami skubus pranešimai ar žinios, nes tada dar nebuvo greitesnių susisiekimo priemonių, taigi naudodavosi žmogum ar arkliu. Dabar estafėtės yra vartojamos kiekvienoj sporto organizacijoj ir yra labai įdomios.

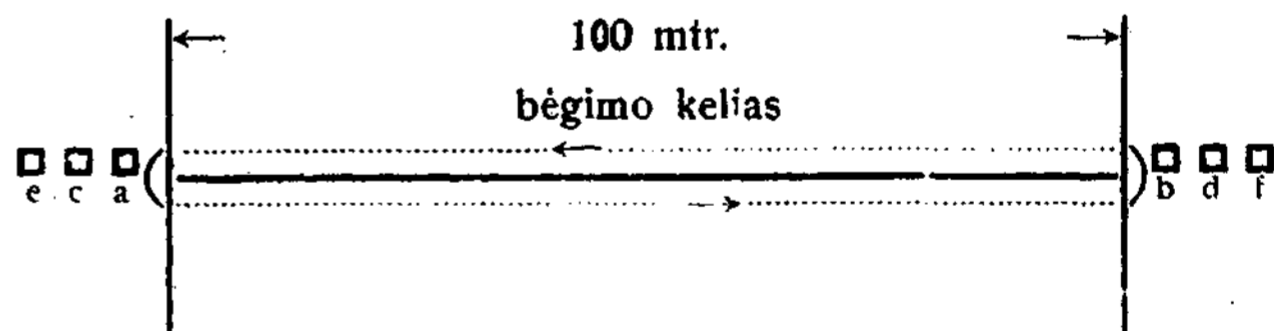
Estafėtiniai bėgimai yra kombinuojami iš įvairių atstumų. Labiausiai yra vartojamos šios kombinacijos:

- 400 mtr. 4 žmonės po 100
- 600 „ 6 „ „ 100
- 600 „ 3 „ „ 200
- 1000 „ 10 „ „ 100 arba
- 1000 „ 1-400 mtr., 1-300 mtr., 1-200 mtr., 1-100 mtr. (švedų estafėtė)
- 1600 mtr. 4 žm. po 400 arba Olimpinė estafėtė
- 1600 „ 4 „ 1-800, 1-400, 2×200
- 3000 „ 3 „ po 1000.

Be šių yra dar vartojamos estafėtės labai ilguose atstumuose, pav. 10,25 km. Dažniausiai jos yra bėgamos gerais keliais — plentais tarp kokių nors dviejų miestų ar šiaip įžymių punktų. Dalyviai sustatomi arba nūstatytuose atstumuose, pav. 400, 1000 mtr. viens nuo kito, arba nūstatytuose—100, 200, 800 iki 1500 mtr. viens nuo kito. Šis pastarasis sustatymo būdas yra tuom geresnis, kad geriau išnaudojamos atskirų bėgėjų ypatybės, bet užtat ir techniškai sunkiau įvykdomos.

Trumpi estafėtiniai bėgimai būna dviejų rūšių: arba bėgama ratu, arba tiesiai. Jeigu bėgama ratu, tai ratas privalo būt nemažesnis 400 mtr. aplink, ir jame tiksliai pažymėti visi startai (vėliaviukėmis, skaičiais).

Tiesioginis bėgimas yra parodytas skemoj.

Tiesioginio bėgimo skema.

Pav, norima nešti estafėtę 600 mtr. 6 žm. po 100 mtr. Tada bėgėjai pasidalina pusiau ir stoja: trys viename bėgimo kelio gale (kurio ilgis = 100 mtr.), kiti trys kitame gale. Bėgėjas *a* paima estafėtę ir neša ją bėgėjui *b*, bėgėjas *b*, pagavęs nešą *c* ir t.t. Taigi startas ir pabaiga yra visada viename gale, jei bėgėjų skaičius lygus. Abiejuose bėgimo kelio galuose privalo būti įbėsta į žemę lazda. Perduoti estafėtę galima tik už lazdos; geriausiai — kada atnešas atbėga pro vieną lazdos pusę, gi priimęs, stovi kitoj pusėj.

Nešant estafėtę ratu perdavimo būdas yra kitoks. Į abi puses nuo kiekvienos starto linijos yra atmatuojama po 10 metrų ir rubežiai pažymimi. Tame 20-ties metrų plote ir privalo įvykti estafėtės perdavimas. Stojant į vietas, kiekvienas bėgėjas be 1-jo stoja ne ant starto linijos, bet 10 metrų prieš ją ir laukia, iki atnešantis estafėtę neprisiartins prie jo per 3-4 metrus. Tada jis šoka bėgti kuo smarkiausiai ir, būdamas netoli nuo antro perdavimo ploto rubežiaus, priima estafėtę.

kiamis šarvuotą traukinį paspruko; gaila tik, kad tą šarvuotį vokiečiai sau pagrobė. Lengva buvo jiems tai padaryti, nes lietuviai neturėjo pakankamai rezervų, nebuvo kam šarvuotį saugoti. 1919 m. liepos 15 d. Atskira Brigada tapo pavadinta Antra Brigada, kurios štabas jau operuoja prieš bolševikus Daugpilio fronte. Čia būtinai reikia paminėti gen. leit. Katche ir gen. lt. Kleščin ką, kurie visą laiką tuo metu veikė — pirmas kaipo Panevėžio bataliono, antras — kaipo brigados štabo instruktoriai; vėliau abu buvo II-os Brigados Vadais.

Brigada išvarė bolševikus iš Panevėžio, Rokiškio, Subačiaus, Abelių ir t.t., nugrūdo juos Daugpilio link ir perdavė savo frontą 3 Brigadai; tai įvyko 1920 m. vasario 5 d., stovint Antros Brigados štabui Pastorat — Lassene.

Vasario 7 d. štabas persikėlė į Šiaulius, kur nuo 10 dienos to pat mėnesio reorganizuojasi į II pėstininkų Divizijos štabą ir jau liepos 16 d. su 2 pėst. pulku persikelia į Kaišėdorus, bei veda ten žygį, lenku brigadą nuginkluojant.

Rugpjūčio 25 d. II pėst. Divizija ir jos štabas išvyksta Šuvalkijon, lenkų frontan. Čia išbūna iki padarytų su lenkais antrą kartą paliaubų. Lapkričio 2 dieną štabas persikėlė Kaunan, iš kur gruodžio 16 d. vėl išeina lenkų frontan ir su-tvoja Utenoje.

Laikai šiek tiek aprimo. II pėst. Divizija persikėlė Kedainių rajonan. 1921 m. balandžio 25 d. Divizijos štabas apsistojo Kedainiuose, kur po sunkių kovų ramiai veda savo dalių parengimą kovai. Spalių 18 d. 1922 m. štabas persikėlė Kaunan ir sustojo A. Panemunėje; čia ir šiandien yra.

Mūsų kariuomenėje įvesta nauja karo — doktrina — naujas darbas štabui, naujos jo funkcijos. Jau 1923 m. lapkričio 15 d. Divizijos štabas reorganizuojasi į Karo Apygardos štabą ir kaip toks sulaukė šios svarbios 1924 m. kovo 11 dienos — 5 metų sukaktuvių dienos.

Šiais metais kovo 11 dieną Apygardos Štabas šventė šiek tiek iškilmingiau ir įvairiau, nors ir be didelių iškilmių. Iš ryto 11 val. e. štabo Viršininko p. majoras Giedraitis pasveikino komandas 5 metų štabo sukaktuvių dieną, priminė kareiviams štabo istoriją ir

Taigi vieną momentą abu bėgėjai bėga šalia viens kito; tuo momentu ir įvyksta perdavimas.

Labai reikia saugotis pamesti estafetę. Bebėgant to pavojaus nėra, bet perduodant pamesti labai lengva. Reikia be galo daug praktikuotis perdavime ir priėmime, kad tą pavojų prašalinus.

Perdavimo palengvinimui yra sekančios taisyklės: jeigu perduodas — perduoda estafetę dešine ranka, tai priimantis privalo ją priimti kaire ir atbulai.

Perduodas niekad neprivalo sumažinti bėgimo greitumą prieš perduosiant, bet atbulai — dar labiau pagreitinti bėgimą, daryti finišą.

Priimantis neprivalo bėgti atsigręžęs, bet tik ištiesęs atgal atgniaužtą ranką. Kaip tik jis pajuto savo rankoj estafetę, privalo momentaliai ją sugniaužti ir pritraukęs ranką dar didesniu greičiu bėgti. Perduodantis privalo įdėti estafetę į atgniaužtą priimančio ranką ir kaip tik pajus, kad anas ją suspaudė — momentaliai paleisti.

Bendrai, greitas perdavimas čia turi tos pačios reikšmės, kaip paprastuose bėgimuose startas.

Paprastuose bėgimuose kiekvienas bėgėjas bėga „sau“. Estafetiniuose gi jis bėga ne tik sau, bet dar labiau tai organizacijai, komadai, kurios dalyviu jis yra. Tas „bendrijos jausmas“ priduoja jam dar daugiau energijos. Tuo ir yra paaiškinamas faktas, kad kiekvienas bėgėjas, nešdamas estafetę, duotąjį jam atstumą perbėga greičiau, negu kad bėgdamas paprastame bėgime. Del paties bėgimo čia kalbėt nepriseina; jis jau buvo aprašytas aukščiau. (Galas).

bendrai su visais pagerbė žuvusius už Lietuvos Nepriklausomybę; karo orkestras griežė gėdulos maršą. Po to buvo pagerbti Lietuvos Prezidentas, Krašto Apsaugos Ministeris ir kiti karo Viršininkai.

O kestrui griežiant, kareiviai skirstėsi valgyti tai dieną pagerintų pietų. Vakare kareiviai buvo nuvesti kinomatografan.

Štabo karininkai susirinko iškilmingų pietų savo valgykloje. Atvyko Kariuomenės Vadas — generolas Žukauskas, gener. leit. Nastopka, gener. leit. Galvydis — Bikauskas (abu buvusieji Divizijos, Brigados Vadai), II K. Apygardos V-kas — pulk. Velykis, Artilerijos V-kas — pulk. leit. Uogintas ir arčiau štabo gyvenantieji pėstininkų ir artilerijos pulkų Vadai. Laike pietų Kariuomenės Vadas pasakė keletą palankių štabui žodelių, priminė jo svarbą ir didelį darbą, kurį turi štabas atlikti, kariuomenei tinkamai parengti.

Štabietis.

Sportas.

Lietuvoje.

Kauno miesto graikų romėnų imtynių pirmenybės 1924 m., ėjusios Lietuvos Dviratininkų Sąjungos klūbe nuo 1/24 d., dalyvaujant 15 imtininkų, užsibaigė kovo 16 d. Rungtynės ėjo grupėse slg. svoriu, kur **plunksnos svory (50-62 klg.)** laimėjo I vietą K. Markevičius, II vietą A. Dirgela. **Lengvam svory (62-67,5 klg.)** I vietą R. Raudonikis, II vietą M. Bučinskas, III J. Šulginas. **Vidutiniam svoryj (67,5-75 klg.)** I vietą P. Požela, II vietą S. Dagys, III vietą P. Uoksas. Bendram svorių nugalėtojų finale kovo 16 d. Kauno miesto graikų — romėnų imtynių pirmenybės 1924 m. laimėjo L.D.S. P. Požela.

Po finalo teisėjų komisija asmenyse: Kl. Prielgausko, V. Gulmano, Tarvido, Klejausko ir Lietuvos Sporto Lygos atstovo ltn. Dariaus laimėtojams išdalinę gražias dovanas.

Užsieniuose.

Suomijos pačiūžų pirmenybės.

Elsinkuose vasario 9 ir 10 d. įvyko pačiūžų bėgimo Suomijos pirmenybės 1924 metams. Rungtynės atnešė silpnus vaisius dėl didelio vėjo. 10.000 mt. bėgime nugalėtojas Pietila yra naujas suomių pačiūžų bėgėjas, kuris tik 3 kartą dalyvauja rungtyne. Pirmenybes sulg punktų įgyja Thunberg.

Prancijos kariuomenės cross country pirmenybės 1924 metams.

Prancijoj kariuomenės sportas jau nuo senų laikų yra plačiai išsivystęs. Teko matyti daug kariuomenės rungtynių ir pažinti jų organizaciją. Beveik visos sporto šakos vystomos ir visose įvyksta kariuomenės pirmenybių. Kariuomenės pirmenybėse dalyvauja ir kolonialių kariuomenių dalyviai. Kariuomenės cross-country karo metu buvo 1915—1918 metų. Kariuomenės pirmenybėse dalyvauja didesnių dalių nugalėtojai, kurių atsiranda per pulkus, įgulų ir divizių pirmenybes. Kariuomenės cross-country nugalėtojais buvo žymūs pasaulyje sportininkai, k t. Jean Bonin ir kiti.

Š. m. pirmenybės įvyko kovo 9 d. Paryžiuje. Jose dalyvavo 22 korpusų komandos, skaičiuje 230 asmenų. Rungtynės vyko, kaip paprastai, kolektyviu ir individualiu būdu. Kariuomenės pirmenybėse dalyvavo žymūs karo viršininkai.

Bėgimo distanciją 15 klm. laimėjo kar. Croguet, prabėgęs šią distanciją į 50 min ir 50 sek.

Rungtynės vyko su didelėmis varžytinėmis ir įdomumu. Pirmenybėmis labai domėjosi ir sporto šeimyna, nes kariuomenėj randasi daug gerų sportininkų. Rungtynėse pasiektas vaisius geras.

Kariuomenės sportas. Belgija—Prancija 6:0 (3:0).

Tarpvalstybinės kariuomenių futbolo rungtynės tarp Belgijos ir Prancijos, įvykusios kovo 4 d. Antverpene, skaitomos šiais metais antromis Sąjungininkų rungtynėmis. Futbolo turnyre belgai lengvai laimėjo 6:0.

Vengrijoj.

Paskutinį sekmadienį po žiemos pertraukos prasidėjo Vengrijos futbolo pirmenybių tąsa. Kaip matyti iš čekų ir vengrų spaudos greitu laiku prieš Olimpiada įvyks futbolo rungtynės tarp geresnių Čekų ir Vengrų klubų. Rungtynės įvyks Pragoje tarp Slavios ir M.T.K.

Austrijoj.

Futbolo pirmenybės, nutrauktos dėl sniego, vėl prasidėjo.

Australija — Kinija.

Jau ilgus metus tarp šių kraštų įvyksta futbolo rungtynės. 8 rungtynes laimėjo kynai, 9 jie pralaimėjo, o 7 pasibaigė bevaisiai.

Retos 700 rungtynių sukaktuvės.

Nesenai šventė savo 700 rungtynių sukaktuves čekų futbolininkas J. Čížek, kuris nuo 1907 metų žaidė visą laiką tame pačiame klube, būtent: S. K. Šmichov Pragoje.

Boksas Firpo — Spolla.

Buenos Airese kovo 7 d. įvyko bokso rungtynės. Europos čempionas Firpo sumušė italų čempioną Spollą.

Prancija — Olandija.

Kovo 7 d. Paryžiuje įvyko bokso rungtynės tarp Prancijos ir Olandijos, kuriose laimėjo Prancija 6:2. Prancijoj priskaitoma 100.000 organizuotų boksininkų.

Europos 1924 m. hockey (Kanados) pirmenybės.

Kovo 14 — 16 d. Milane įvyksta hockey turnyras Europos 1924 pirmenybėms, kuriose dalyvaus: Anglija, Švedija, Šveicarija, Belgija, Čekoslovakija ir Prancija.

Hockey Tarpvalstybinės rungtynės Švedija — Suomija 5:3.

Tarp šių valstybių hockey (bemdų) rungtynės įvyko jau 6 kartus, iš kurių Suomija laimėjo 3 rungtynes, Švedija 2 ir vienos pasibaigė bevaisiai.

Vasario 10 d. Stokholme įvyko 6 tarpvalstybinės rungtynės tarp šių valstybių prie 10.000 žiūrovų. Laimėjo Švedija 5:3.

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Lietuvai pagražinti Draugijos Centro Valdybos** posėdyje kovo 12 d. be kito ko nutarta š. m. gegužės 1 d. organizuoti Kaune ir visoje Lietuvoje antrą Lietuvos Medžių Sodavimo šventę „Vilniaus medį“ sodinti D. L. K. Gedimino įkūrimo Lietuvos sostinės Vilniaus 600 metų sukaktuves paminėti; sudaryti prie Centro Valdybos istorinėms vietoms globoti komitetą, medžių sodinimo šventei leisti tam tikrą iliustruotą žurnalą pagražinimo idėjai skleisti ir t.t.

— **Lietuvos Bankas** kovo m. 15 d. turėjo bendrą aukso fondą 20.658.994 lit. 61 ct., sidabro 39.542 lit. 93 ct., svetimoms tvirtos valiutos 58.593.407 lit. 13 cent. Baknotų apyvartoje turėjo 70.391.495 lit. 69 ct.

— **Latviai Studentai Kaune.** Kovo 23 d. atvyko į Kauną Latvių Universiteto Studentų choras iš 90 žmonių. Vakare Valstybės Teatre padainavo kelio-lika latvių dainelių, 1 lietuvių ir abiejų tautų Tautos Himnus. Teatre publikos prisirinko daug, nežiūrint į bilietų kainų brangumą. Publika išreiškė latviams didelę pagarbą. Daug jų dainų yra visai panašių į lietuvių dainas. Dieną latviai uždėjo vainiką ant paminklo

prie Karo Muzėjaus žuvusiems už Lietuvos laisvę. Po to atsilankė į Valstybės Teatre dienos metu statomą dramą „Aušros sūnūs“.

— **Lietuvos gyventojų skaičius.** Patikrinus visą gyventojų surašinėjimo medžiagą paaiškėjo, kad Nepriklausomoje Lietuvoje, be Klaipėdos krašto, yra 2.028.676 gyventojai.

— **Pasėlių nuostoliai.** 1923 m. Lietuvoje nuo ledų ir audros nukentėjo 8132 ūkiai. Bendras nukentėjęs žemės plotas apėmė 32817,1 ha. Nenukentėjo Alytaus, Kauno, Kedainių, Mažeikių, Seinų, Šakių ir Vilkaviškio apskr.

Užsieniuose.

— **Vienoj (Austrijos sostinė) suimta** 34 asmens, kurių tarpe 18 mirtinų tarnautojų. Išstius dešimtmečius jie vagiliaudavo užsienių brangenybių siuntiniuose.

— **Arklių skaičius Paryžiuje** iš 93.000 1913 m. sumažėjo iki 48.000 1923 m. Tuo pačiu laiku automobilių skaičius padidėjo iš 31.000 iki 52.000.

— **Naujas greičio rekordas.** Lakūnas Robinzonas laike 4¹/₂ val. savo orlaiviu „Napier“ praskrido tarp Berlyno ir Londono. Orlaivis buvo 34 keleiviai. Paprasta kelionė (žeme ir jūra) tarp Berlyno ir Londono tęsiasi 20 val. („Oest. Weh. zeitung“.)

— **Maskvoj rasta** nuo gruodžio 10 d. iki sausio 25 d. 1025 sušalusių vaikų lavonai ir 7385 vaikus pusiau sušalusius. („Dn“.)

— **Fiumės prijungimas.** Kovo 16 d. iškilmingai prijungta prie Italijos Fiumės kraštas. Iškilmėse dalyvavo pats Italijos karalius, atvykęs karo laivu į Fiumę. Ta diena iškilmingai švęsta visai Italijai.

— **Gaisras Italijoj.** Sprogus chemikalams sudėgė didelis degtukų fabrikas R nco Canaveze miestelyje. Daug darbininkų sužeista; 33 darbininkai žuvo. Taip pat įvyko sprogimų Romos dinamito fabrike. Nuostolių apie 2 mil. lyrų. Daug užmuštų ir sužeistų.

— **Egiptas.** Pirmas Egipto parlamentas buvo atidarytas didžiausiu džiaugsmu. Jame dalyvavo pats Egipto karalius (priklausantis Anglijai). Žymus Egipto nepriklausomybės šalininkas — veikėjas Zagbel Paša, kurio partija laimėjusi rinkimus į šį parlamentą, perskaitė karaliaus kalbą, kurioje pareiškta, kad šio parlamento uždavinys įvykinti visiską Egipto nepriklausomybę ir, kad Egipto vyriausybė tuo reikalu pradėsianti derybas su Anglų vyriausybe. Karalius tikisi, kad Egipto įstojimas į Tautų Sąjungą bus didelis politinis šalies laimėjimas.

— **Graikuose respublika.** Rojalistų vadai Venizelosas, Kafanderis ir Paparastasis susitarė dėl karaliaus atsisakymo nuo sosto, dinastijos teisių panaikinimo ir paskelbimo respublikos. Vyriausybė telegrafu pranešė Graikų karaliui Jurgiui, išvažiausiam į Bukarestą (Rumunijoj) susitarimo sąlygas. Graikų karalius, paklauses karalienės patarimo, sutikęs savo valia atsisakyti nuo sosto, jeigu Graikų valdžia užtikrins, kad jam bus mokama 60% jo nuolatinės algos ir paliks jam dvarus, išskyrus Hotel dvarą. Karalius apsimąs prikalbėti ir kitus karališkosios šeimos narius atsisakyti nuo teisių į Graikijos sostą.

— **Traukinio nelaimė Azijoj.** Traukinį, einantį per tiltą Himalajų rajone, užtiko baisi audra—ciklonas, kuris nuvertė nuo tilto 3 vagonus. Užmušta apie 40 žm., sužeista virš 50 žm.

— **Del Besarabijos.** Bolševikams paėmus Rusijos valdžią, Rumunija okupavo Besarabijos kraštą, kuriame gyvena daug rumunų. Pastaromis dienomis Santarvė pripažino Besarabiją Rumunijai. Sovietai pasiuntė Prancūzams notą, kurioje protestuojama prieš ratifikavimą Prancūzų parlamente sutarties, Besarabijos prijungimo Rumunijai.

— **Turkų tautos seime** Angoroj po karštų ginčų priimti įstatymai, kurie leidžia 18 m. amžiaus Turkų

pilliečiams dalyvauti rinkimuose į seimą, tame tarpe ir moterims; 30 m. amžiaus būti renkamiems į seimą. Moterys renkamos negali būti. Negalės būti renkami beraščiai. Turkų liaudis visa beraštė, taigi tegalės būti renkami tik inteligentai. Įdomiausių ginčų buvo dėl suteikimo lygių teisių moterims. Eina propaganda įvedimui lotynų abėcėlės Turkijoje, kadangi iki šiol pas ją vartojama arabų abėcėlė sunkesnė už lotynų ir trukdo liaudžiai šviestis.

— **Dinamito sproginimas Čekoslovakijoje.** Moravų Ostravę kovo 11 d. firmos „Eruptiva“ sandėlyje įvyko didelis dinamito sproginimas. Keliems darbininkams bekraunant dinamitą į vežimus, dinamitas sprogo. Pražuvo darbininkai krovėjai, arkliai ir dar keliasdešimt darbininkų sunkiai ir lengvai sužeista. Pats sandėlis visiškai sunaikintas. Sandėlio vietoje paliko 15 metrų gilumos ir 25 met. pločio duobę. Daugelis aplinkinių namų apardyta, daugumoje namų išdaužyti langai, net 6 kilom. nuo sproginimo vietos. Sandėlyje buvo apie 10 000 klgr. dinamito, dinamono, metranito ir primitrofoldolio. („Prag. Pr.“)

— **Lenkai reikalauja laisvo priėjimo prie jūros.** Kovo 19 d. Varšuvos seimas priėmė skubotą nutarimą, kad valdžia griežtai stengtusi išreikalauti Lenkijai išėjimą į jūrą. Nutarimą padarė visos partijos. („Polska Zbr.“)

— **Žemės drebėjimai.** Sachalino saloje, Toyohara apylinkėse (origuli Japonijoje) kovo 15 d. buvęs didelis žemės drebėjimas. Sugriauta daug namų.

— **Persijoje respublikonų judėjimas plečiasi.** Laukiama, kad greta laiku parlamentas Persiją pakeis respublika. Sostinėje buvo įvykę kruvinių riaušių tarp monarchistų ir respublikonų.

— **Berlyne Noble Hermantz dinamito bendrovė** įvyko sproginimas. Užmušti 4 žmonės ir daug sužeistų.

— **Lenkų paskola Italijoje** L'Humanité IV, 16 paduoda žinią apie Lenkijos paskolą Italijoje sumoje 100.000.000 aukso frankų. Paskola bus realizuota su pagalba „Italijos Komercinio Banko“, kuris išleis lakštus po 89 liras kiekvienas. Iš 100 lirų normalio kapitalo Lenkijai teks 81 lirą. Paskola garantuojama pelnu, kuris gaunamas iš Lenkijos tabako monopolio. Karui ištikus, visos tabako monopolio įstaigos iškels Italijos vėlavas ir bus laikomos Italijos nuosavybe. Be to, Lenkija pasižada pirkti Italijoje 60% viso jai reikalingo užsienio tabako, t. y. apie 2.000.000 klgr. kiekvieną metą.

Laiškas „Kario“ Redakcijai.

Gerb. „Kario“ Redaktoriui!

Meldžiu išspausdinti Tamstos redaguojamam laikraštyje šį mano atsakymą p. majorui Butkevičiui, Gediminiečių Įgaliotiniui.

Ponas Majorė!

Kaltini mane, kad aš, turėdamas tokia „neapribuoto švento laiko galybę... dar iki šiol neparašiau 1-mo pėst. pulko istoriją“ — Paklausčiau:

Kas turėjo teisės iš manęs reikalauti parašyti pulko istoriją? Kodėl aš turėjau „švento laiko galybę“, būdamas 1 pulke ir vienkart kuone pusmetį eidamas šias pareigas: raitų žvaigų komandos viršininko, teisimo raštvedžio ir švietimo komisijos pirmininko. Kodėl tai aš, jaunas leitenantas, tik 1920 m. pabaigoje patekęs į šį pulką, nežinąs to pulko pirmųjų privalėjau imtis istoriją rašyti?

Rašai, Tamsta, savo laiške: „ar ne geriausia buvo, ponas istorike, išnaudoti tas ypatingas atostogas, kuriomis pulke likimas tamsta taip dažnai apdovanodavo: nusistatyt sau darbo planą, apgalvoti būsimąjo kūrinių schemą, perkratyt ir išstudijuoti archyvų turta...“

Kai dėl atostogų paklausčiau: apie kokias atostogas Tamsta kalbi? Ar apie tas, kurios leista tam tikrais įsakymais, ar apie tas atostogas, kai aš po porai — trejetui dienų buvau išvažiuojęs į Biržų apskr. ir į Alytų rinkti kar. Juozapavičiaus biografijai medžiagą? Gavęs tas atostogas nei valstybės, nei pulko aš nenuskriaudžiau. Man matos, kad pirmo, garbingai žuvusio karininko biografija yra ne vien mano asmens, bet ir visos kariuomenės, valstybės ir visuomenės reikalas. Galų gale jeigu aš naudojausi atostogomis, tai man rodos, pulko vadas žinoio, ką daro... Toliaus. Kodėl maj. B. nepanorėjo perskaityti mano straipsnio „Pulko istorija“ 1923 m. „Kario“ 38 Nr. Būtumete patyrę, kad aš rinkdamas medžiagą ir rašydamas 1 pulko istoriją, ne tik sau nusistačiau ir išdirbau planą, bet dargi per „Karij“, gavęs nurodymų iš prof. Janulaičio, daviau patarimų bei pasiūlymų kitiems pulko istorijos tvarkytojams, nes iš daugelio gaudavau tai žodžiu, tai raštu tuo reikalu užklausimų. Kai Tamsta perskaitysi nuo pradžios iki galo mano laišką į Gediminiečius „Karyj“ 42 Nr., tai didžiausiam Tamstos nusistebėjimui, rasit, kad aš visą pulko istorijos medžiagą, pasemta iš sudulkėjusio pulko archyvo su p. pulko vad. sutikimu, išvykdamas iš pulko, pasiėmiau su savim ir dabar istoriją baigčiau rašyti, jei Tamsta su tais atvirais, bereikalingais laiškais manęs nebūtumei sutrukęs.

Tad argi nesiveržimas į atviras duris, rašant užmetimus ir duodant patarimus tą ir tą padaryti, sviedžiant apkaltinimą, kad „dėja taip nėra“ tuo laiku kai jau daug yra padaryta? Nepastebėjai p. majorė, kad aš vėlais vakarais, naktimis su Tamstos paties Okio skyriaus ir su Štabo raštininkais rausiausi po pelių apgraužtus popergalius, po pulko archyvą. Nepastebėjai Tamsta ir „Kario“ numerių: kurie lietuvių pulko istoriją. Dabar aš visgi laikiu, ar nepadės kas man, ar neparodys tikro susirūpinimo, ar neprisiūs kas atsiminimų tai istorijai padailinti.

Petras Biržys.

Redakcijos atsakymai.

J. Kivyliui. 1. Turit pakankamą žemės normą, daugiau, tur būt, negausit. 2. Jau tokia įvesta tvarka, kad pasų pametimą reikia paskelbti „Lietuvoj“, kaip valdžios oficioze ir plačiau skaitomame laikraštyje.

J. p. Pranckevičiui. Šiuo reikalu pasiklauskite Trakų ap. žemės tvarkytojo.

Pr. Stančiui. Žiūr. „Kario“ 7 (247) Nr. 16 ats.

A. Vilkeliškiui. 1. Esi teisingai užlaikytas. Kovo 1 d. privalo paleisti. 2. Savanoriams, gavusiems žemės, duodama ir medžių trohesiams pasistatyti.

V. p. Bujanauskui. Į pasienio policiją įstoti galėtumėt. Sąlygas galėtumėt milicijoje sužinoti.

J. p. Bartkui. Karys kaliošų dėvėti negali.

Ltn. R. Labai prašome mums rašinėti; atsiminimai labai pageidaujami; jei dėl vietos atokos nebūtų spausdinami „Karyj“ — atiduosim „M. Žinynui“.

V. Antipinui. Straipsnis netinka, nes Ekon. Karių B-vė iš to, ką Tamsta dar tik pasiūlė, jau senai vykdo. Be to, kai kurie Tamstos pasiūlymai praktikoje visiškai netinka ir priešingi kooperatyvų dėsniams.

V. l. Gustaičiui. Kadangi Tamstos str. „Aviacijos plėtoties apžvalga“ jau išspausdinta „Lietuvoj“, todėl „Karyj“ jos nespausdinsime.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Majoras P. Ruseckas.

Valstybės spaustuovė. Kaunas, Kanto gatvė Nr. 14.